

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра журналістики та мовної комунікації

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан гуманітарно-педагогічного факультету

Тіна САВИЦЬКА

2023 р.

СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри журналістики
та мовної комунікації,
протокол № 11 від 09 травня 2023 р.

В. о. завідувача кафедри

Марина НАВАЛЬНА

РОЗГЛЯНУТО

Гарант ОП «Журналістика»

Марина НАВАЛЬНА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Екожурналістика»

Спеціальність 061 – Журналістика
Освітня програма – Журналістика
Гуманітарно-педагогічний факультет
Розробник – д-р філол. наук, проф. Харченко С. В.

Київ – 2023

Опис навчальної дисципліни «Екожурналістика»

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Рівень вищої освіти	<i>Другий (магістерський)</i>	
Галузь знань	06 «Журналістика»	
Спеціальність	<i>061 – Журналістика</i>	
Освітня програма	<i>Журналістика</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	1	
Форма контролю	<i>екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	1	
Семестр	1	
Лекційні заняття	<i>15 год.</i>	<i>год.</i>
Практичні, семінарські заняття	<i>30 год.</i>	<i>год.</i>
Лабораторні заняття	<i>год.</i>	<i>год.</i>
Самостійна робота	<i>75 год.</i>	<i>год.</i>
Індивідуальні завдання	<i>год.</i>	<i>год.</i>
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	<i>3 год.</i>	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – надати студентам уявлення про екологічну проблематику в ЗМІ та її історичну трансформацію, особливості екологічної комунікації та подання екологічної інформації; теоретичні знання та практичний досвід для вивчення, розслідування та висвітлення загальних екологічних проблем.

Завдання курсу:

- подати особливості екологічної комунікації в Україні та на міжнародному рівні, закономірностей та умов виникнення екологічної журналістики та її розвитку в українській та міжнародній журналістиці;
- з'ясувати актуальні проблеми сучасної журналістики в екологічній галузі;
- вивчити основні поняття екології та природоохоронної галузі, їх змістові трансформації протягом періоду функціонування;
- розглянути медіа екологічного спрямування в Україні;
- ознайомитися з міжнародним досвідом екологічної журналістики;
- розкрити значення проблематики ЗМІ, її особливостей як виду журналістської творчості, особливості тематичного пошуку, аспектів її висвітлення, жанрово-стильових особливостей спеціалізованих матеріалів;
- сформулювати уяву про спрямування праці журналіста-еколога в спеціалізованих і галузевих медіа;
- сприяти засвоєнню основних методів роботи над жанрами, затребуваними в трихотомії «екологія, природа — людина — суспільство»;
- набути творчих навичок написання відповідних матеріалів, збирання інформації, ознайомлення з діяльністю екологічного видання тощо.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати**:

- історію формування екологічної журналістики у світі та Україні;
- етичні, моральні орієнтири та обов'язки журналіста під час висвітлення подій в екологічній і природоохоронній сферах;
- спеціальну термінологію, специфіку висвітлення екологічної і природоохоронної тематики;
- сучасні тенденції розвитку цього напрямку;
- підходи та механізми, потрібні для вирішення екологічних проблем у контексті місцевого, регіонального, національного та глобального рівнів;
- процес висвітлення екологічних питань і вміння застосувати творчі та естетичні навички в галузі екожурналістики;

уміти:

- організувати журналістський супровід екологічних акцій, проєктів тощо;
- віднаходити джерела інформації для матеріалів на екологічну тематику;
- уміти використовувати екологічні / природоохоронні знання в написанні якісного журналістського тексту;
- розпізнавати спроби маніпуляцій та спотворення висвітлення екологічних проблеми на різних рівнях.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати задачі дослідницького та інноваційного характеру у сфері журналістики

загальні компетентності (ЗК):

ЗК05. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК06. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК08. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

СК01. Здатність використовувати спеціалізовані концептуальні знання з теорії та історії журналістики, новітні технологічні досягнення для розв'язання задач дослідницького та інноваційного характеру у сфері журналістики.

СК02. Здатність критично осмислювати проблеми у сфері журналістики та дотичні до них міждисциплінарні проблеми.

СК06. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі журналістики у широких та/або мультидисциплінарних контекстах, за умов неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

СК08. Здатність до широкого висвітлення екологічних питань і проблем як глобального, так і регіонального значення.

СК09. Здатність створювати контент для інформаційного супроводу агросектору та ефективно просувати медійний продукт.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН01. Приймати ефективні рішення з проблем журналістики, у тому числі в умовах багатокритеріальності, неповних та суперечливих інформації та вимог.

ПРН03. Проводити збір, інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи досліджень.

ПРН06. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

ПРН07. Дискутувати зі складних комунікаційних проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

ПРН09. Проводити порівняльний аналіз законодавчої бази та діяльності окремих медіаінституцій України та країн Європейського Союзу.

ПРН14. Розуміти наукові, правові та етичні аспекти екологічних проблем і закономірностей, висвітлювати питання взаємодії сучасного суспільства з навколишнім середовищем.

ПРН15. Створювати якісний контент для інформаційного супроводу агросектору..

3. ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

– для повного терміну денної і заочної форми навчання.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р		л	п	лаб	інд	с.р	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Екожурналістика як складова екологічної комунікації														
Тема 1. Екологічна комунікація. Історичний екскурс до екожурналістики	1	8	2	2			4	6	1	1				4
Тема 2. Природа і суспільство	2	7	1	2			4	7	1	–				6
Тема 3. Журналістика і концепція «сталого розвитку»	3	5	1	2			2	4	1	–				3
Тема 4. Екологічна інформація та робота з нею. Особливості роботи з екологічною інформацією в умовах воєнного стану	4,5	11	2	4			5	9	1	1				7
Тема 5. Правові та етичні аспекти роботи з екологічною проблематикою	6	6	1	2			3	7	1	1				5
Разом за змістовим модулем 1		37	7	12			18	33	5	3				25
Змістовий модуль 2. Жанрова палітра екожурналістики														
Тема 6. Особливості написання статей на екологічну тематику.	7	6	2	2			2	6	1	1				4
Тема 7. Стандарти майстерності екологічної журналістики	8	5	1	2			2	6	1	1				4
Тема 8. Жанри екожурналістики	9,10, 11	14	2	6			9	11	1	1				16
Тема 9. Журналістські екологічні розслідування	12, 13	9	1	4			9	10	2	2				10
Тема 10. Екологічні катастрофи: реакція ЗМІ	14	6	1	2			3	7	1	1				5
Тема 11. «Екологічність» як популярний концепт	15	5	1	2			2	6	1	1				4
Разом за змістовим модулем 2		53	8	18			27	57	7	7				43
Разом годин		90	15	30			45	90	12	10				68
Курсова робота		30					30	30						30
Разом годин		120	15	30			75	120	12	10				98

4. Теми семінарських занять (не передбачено навчальним планом)

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Екологічна комунікація. Історичний екскурс до екожурналістики	2
2.	Природа і суспільство	2
3.	Журналістика і концепція «сталого розвитку»	2
4.	Екологічна інформація. Робота з інформацією.	2
5.	Особливості роботи з екологічною інформацією в умовах воєнного стану	2
6.	Правові та етичні аспекти роботи з екологічною проблематикою	2
7.	Особливості написання статей на екологічну тематику.	2
8.	Стандарти майстерності екологічної журналістики	2
9.	Жанри екожурналістики	2
10.	Жанри екожурналістики (продовження)	2
11.	Жанри екожурналістики (продовження)	2
12.	Журналістське екологічне розслідування	2
13.	Журналістське екологічне розслідування (продовження)	2
14.	Екологічні катастрофи: реакція ЗМІ	2
15.	«Екологічність» як популярний концепт	2

6. Теми лабораторних занять (не передбачено навчальним планом)

7. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Екологічна комунікація. Історичний екскурс до екожурналістики	4
2.	Природа і суспільство	4
3.	Журналістика і концепція «сталого розвитку»	2
4.	Екологічна інформація. Робота з інформацією.	2
5.	Особливості роботи з екологічною інформацією в умовах воєнного стану	3
6.	Правові та етичні аспекти роботи з екологічною проблематикою	3
7.	Особливості написання статей на екологічну тематику.	2
8.	Стандарти майстерності екологічної журналістики	2
9.	Жанри екожурналістики	2
10.	Жанри екожурналістики (продовження)	4
11.	Жанри екожурналістики (продовження)	3
12.	Журналістське екологічне розслідування	4
13.	Журналістське екологічне розслідування (продовження)	5
14.	Екологічні катастрофи: реакція ЗМІ	3
15.	«Екологічність» як популярний концепт	2

8. Зразки контрольних питань, тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

Контрольні питання

1. Функції екологічної журналістики
2. Початки екологічної журналістики в Україні. Екологічні видання УРСР: проблематика, тематичні добірки, дискусії, (не)об'єктивність інформації та жорсткий цензурний контроль, традиційні жанри.
3. Екологічний бум кінця 80-х — 90-х рр. ХХ ст.
4. Громадські екологічні організації.
5. Спеціалізовані загальнодержавні, регіональні і громадсько-політичні ЗМІ з екологічної тематики незалежної України: загальна характеристика.
6. Характеристика спеціалізованих загальнодержавних ЗМІ з екологічної тематики незалежної України (на вибір студента).
7. Характеристика спеціалізованих регіональних ЗМІ з екологічної тематики незалежної України (на вибір студента).
8. Характеристика спеціалізованих громадсько-політичних об'єднань з екологічної тематики незалежної України (на вибір студента).
9. Розвиток спеціалізованих екологічних медіа («зеленої преси»), її відмінність від загальних ЗМІ.
10. Можливості мережі Інтернет для екологічної журналістики
11. Характеристика спеціалізованих сайтів екологічного спрямування (на вибір студента).
12. Характеристика спеціалізованих блогів (на вибір студента).
13. Характеристика спеціалізованих періодичних інтернет-видань (на вибір студента).
14. Актуальні екологічні теми в спеціалізованих ЗМІ світу.
15. Спеціалізовані теле-, телеграмканали.
16. Екологічна освіта. Екологічне право. Екологічна політика.
17. Поняття «екологічна інформація». Типи інформації. Джерела екологічної інформації.
18. Способи отримання інформації та її збереження.
19. Етичні аспекти роботи з екологічною інформацією.
20. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища».
21. Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (Орхуська Конвенція).
22. Єдина екологічна платформа «ЕкоСистема»
23. Вчення В. І. Вернадського про біосферу.
24. Нове уявлення про екологію як науку, що вивчає закономірності взаємодії суспільства та навколишнього середовища (середина ХХ століття).
25. Філософські, політичні, географічні, соціологічні, економічні, моральні аспекти екології.
26. Виникнення соціальної екології, або екології людини (друга половина ХХ століття), та її напрями – екологія міста, технічна екологія, екологічна етика та ін.
27. Інтегральний підхід членів Римського клубу (1968) до тріади «Суспільство (Людина) — Економіка — Природа».
28. Дослідження європейських учених про існування глобальних проблем людства і їх висвітлення проблем в екологічних ЗМІ.
29. Концепція «сталого розвитку» та її відображення у мас-медіа.
30. Публікації про проблеми сталого розвитку у загальнолюдському, планетарному масштабі (видання на вибір студента).
31. Публікації про впровадження екологічно нешкідливих, ресурсо- та енергозбережувальних технік і технологій (видання на вибір студента).

32. Ключові проблеми сталого розвитку та можливостей їх розв'язання.
33. Цілі сталого розвитку України
34. Взаємодія ЗМІ з екологічними регіональними організаціями.
35. ЗМІ та міжнародні екологічні організації: історія взаємодії.
36. ЗМІ та українські екологічні організації: ефективність взаємодії.
37. Система екологічного контролю в Україні.
38. Проблемні «екологічні зони» України.
39. Вплив війни на довкілля України.
40. Формування джерельної бази щодо екологічних проблем України.
41. Критерії соціальної прийнятності екологічного ризику розроблені Агентством з охорони навколишнього середовища.
42. Способи ефективного впливу на аудиторію.
43. Екологічна реклама на сторінках сучасних видань (видання на вибір студента).
44. Урбоекологія: поняття, особливості.
45. Основні жанри, що використовуються у висвітленні екологічної теми.
46. Жанрова трансформація екологічної тематики.
47. Новинні жанри у висвітленні екологічної тематики.
48. «Ефект присутності» та «ефект співучасті» журналіста – еколога.
49. Особи кризь факти: герої екологічних замальовок (на вибір студента).
50. Проблема об'єктивності новинної екологічної журналістики.
51. Особливості підготовки «м'яких» повідомлень.
52. Критерії відбору фактів у екологічній журналістиці.
53. Цифри та статистика в екологічній новині.
54. Чутки та неперевірені дані в екологічній тематиці.
55. Нарис та наукові статті про природу.
56. Проблемні статті.
57. «Гаряча» новина.
58. Стаття-довідка.
59. Інтерв'ю з експертом.
60. Репортаж.
61. Приклади авторів загальнонаціональних і регіональних видань (за вибором студента).
62. Жанр аналітичної статті як провідний жанр екологічної журналістики.
63. Особливості журналістського екологічного розслідування.
64. Збирання й опрацювання екологічної інформації: екологічні реєстри.
65. Робота з екологічною інформацією в умовах воєнного стану.
66. Безпека журналістів-розслідувачів у сфері екології.
67. Адвокація екологічних розслідувань.
68. Жанрові можливості художньо-публіцистичних жанрів у екологічній журналістиці.
69. Нарис, есе, фейлетон, памфлет та межі їх застосування в екологічній тематиці.
70. Жанрове втілення проблематики, тематичне охоплення. Основні телеканали та програми.
71. Засоби вираження та етичні межі їх використання.
72. Необхідність «перекладу» спеціальної термінології на мову, зрозумілу масовій аудиторії.
73. Метафори та приклади в екологічній журналістиці.
74. Стратегії екологічної журналістики.
75. Алармізм та журналістика катастроф.
76. Екофото та специфіка екологічної ілюстрації. Вплив ілюстрації.
77. Екотероризм
78. Проблема доступу журналістів до екологічної інформації: міжнародні угоди та законодавство України.

79. Природоресурсне та природоохоронне законодавства в Україні.
 80. Антропоцентризм та неантропоцентризм (екоцентризм) в екологічній етиці.
 81. Принципи антропоцентризму та екоцентризму.

**Зразок екзаменаційного білету (тестів)
 для визначення рівня засвоєння знань студентами**

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС «магістр» Спеціальність «Журналістика»	Кафедра журналістики та мовної комунікації	Екзаменаційний білет № 1 з дисципліни «Екожурналістика»	ЗАТВЕРДЖУЮ Завідувач кафедри _____ Марина НАВАЛЬНА _____ 2023 р.
Екзаменаційні питання			
1. Жанрові можливості художньо-публіцистичних жанрів у екологічній журналістиці			
2. ЗМІ та міжнародні екологічні організації: історія взаємодії			
Тестові завдання			

- 1. Термін «екологія» вперше використав німецький біолог Ернст Геккель**
 - а) 1866 р.
 - б) 1868 р.
 - в) 1870 р.
 - г) 1886 р.
- 2. Радіопрограма «Якість життя» на радіо**
 - а) «Ера»
 - б) «Українському радіо»
 - в) «РадіоТрек»
 - г) Радіо Промінь
- 3. Хто є автором вчення про біосферу?**
 - а) В. Вернадський
 - б) І. Верхратський
 - в) І. Пулюй
 - г) Є. Патон
- 4. До редакційних джерел екологічної інформації належать**
 - а) власні розслідування та ідеї журналіста; інформація, завдання та пропозиції редактора та колег видання
 - б) власні розслідування та ідеї журналіста; інформація, завдання та пропозиції редактора та колег видання; листи, дзвінки читачів та відвідувачів редакції
 - в) власні розслідування та ідеї журналіста; листи, дзвінки читачів та відвідувачів редакції
 - г) інформація, завдання та пропозиції редактора та колег видання; листи, дзвінки читачів та відвідувачів редакції
- 5. Визначення поняття «екологічна інформація» подано в законах України**
 - а) «Про інформацію», «Про охорону навколишнього природного середовища»
 - б) «Про інформацію», «Про доступ до публічної інформації»
 - в) «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про доступ до публічної інформації»
 - г) «Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (Орхуська Конвенція)», «Конституція України»
- 6. Жанри екожурналістики України досліджував**
 - а) Д. Олтаржевський
 - б) В. Різун

- в) Н. Гудзь
- г) І. Михайлин

7. Назвіть три інтернет-видання і/або сайти, що спеціалізуються на екологічній тематиці

8. Який рік вважають роком народження екологічної журналістики?

- а) 1962
- б) 1964
- в) 1965
- г) 1966

9. Хто автор першої екологічної науково-популярної книги «Тиха весна»

- а) Рейчел Карсон
- б) Луїза Хей
- в) Софі Веркест
- г) Олдо Леопольд

10. Основними жанрами екологічної журналістики вважають такі

- а) «гаряча» новина, стаття-довідка, інтерв'ю з експертом, репортаж
- б) «гаряча» новина, стаття-довідка, інтерв'ю, репортаж
- в) новина, стаття-довідка, інтерв'ю з експертом, репортаж
- г) «гаряча» новина, аналітична стаття, інтерв'ю, репортаж

9. Методи навчання.

Використання методів навчання в процесі викладання навчальної дисципліни «Екожурналістика» зумовлено її завданнями.

Під час викладання навчальної дисципліни «Екожурналістика» використовують такі форми і методи навчання, як лекції, мініконференції, диспути, перегляд фото- і відеоматеріалів, спостереження, участь в екологічних заходах, проектно-орієнтоване навчання (підготовка матеріалів на екологічну тематику в різних журналістських жанрах).

10. Форми контролю

Методи контролю забезпечують одержання зворотної інформації про зміст, характер і досягнення в навчально-пізнавальній діяльності студентів і про ефективність праці викладача. Під час викладання навчальної дисципліни «Екожурналістика» застосовують такі методи поточний, тестовий і підсумковий контроль.

11. Розподіл балів, які отримують студенти.

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про введення в дію від 01.05.2023 р. № 404)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна результати складання		за
	екзаменів	заліків	
90-100	Відмінно	Зараховано	
74-89	Добре		
60-73	Задовільно		
0-59	Незадовільно	Не зараховано	

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни **R**дис (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи **R**нр (до 70 балів): **R** дис = **R** нр + **R** ат .

12. Навчально-методичне забезпечення

1. Навчальний план підготовки магістра 061 «Журналістика».
2. Підручники та навчальні посібники.
3. Плани лекційних і практичних занять.
4. Методичні матеріали до практичних занять.
5. Семестрові завдання для самостійної роботи студентів із навчальної дисципліни.
6. Матеріали поточного та підсумкового контролю.
7. Перелік питань до заліку. Екзаменаційні білети.

13. Рекомендовані джерела інформації

1. Антонюк, У. В. (2023). Правові аспекти доступу до екологічної інформації в Україні в умовах воєнного стану. Київський часопис права, (1), 136-141. <https://doi.org/10.32782/klj/2023.1.20>
<http://kyivchasprava.kneu.in.ua/index.php/kyivchasprava/article/view/264/251>
2. Антонюк У.В. Право на екологічну інформацію в Україні в умовах воєнного стану: окремі аспекти / Scientific research in the modern world. Proceedings of the 4th International scientific and practical conference. Editor Komarytsky M.L. Canada, Toronto: Perfect Publishing. 2023. Pp. 614–617. URL: <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2023/02/SCIENTIFIC-RESEARCH-IN-THE-MODERN-WORLD-9-11.02.2023.pdf>
3. Беляков О. О. Екологічна проблематика в засобах масової інформації: Навч. посібник. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2001. 128 с.
4. Беляков О. О. Екологічна проблематика в засобах масової інформації: Навч. посіб. 2-ге вид., допов. і перероб. К.: ВПЦ «Київський університет», 2003. 186 с.
5. Беляков О. О. Масова комунікація та екологічна політика. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2001. 149 с.
6. Довкіллева проблематика в публічному інформаційному просторі України (ГО «Міжнародний інститут міждисциплінарних інноваційних досліджень»). Київ: ТОВ «ЕЛ.БІ.АЙ.», 2021 [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.irf.ua/wp-content/uploads/2021/10/dovkillyeva-problematyka2021_dodanoposylannya.pdf
7. Гардашук Т.В. Екологічна політика та екологічний рух: сучасний контекст. Київ : ТОВ «ВПЦ Техпринт», 2000. 126 с
8. Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (Орхуська Конвенція). [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_015#Text
9. Міжнародна благодійна організація «Екологія-Право-Людина»: Аналізуємо діяльність і бездіяльність влади навіть під час війни. Екоревізор. 2022. № 8. Травень – липень. URL: <http://epl.org.ua/eco-analytics/ekorevizor-8-traven-lypen-2022/>
10. Не тільки про апокаліпсис. Як повідомляти про зміну клімату в медіа? Поради журналістам і редакціям: посібник / за заг. ред.: А. Куликова, Є. Засядько, А. Богушенко, Л. Кузьменко, М. Ратушної, Д. Дуцик. О. Погорелова. Київ : Комісія з журналістської етики, 2022. 45 с.
11. Олтаржевський Д. О. Висвітлення екологічної тематики на сторінках сучасної української преси (засади, проблематика, досвід, жанрові форми та мовностилістичні прийоми) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.08. Київ, 2004. 16 с.

12. Про Єдину екологічну платформу «ЕкоСистема» : постанова Кабінету Міністрів України від 11 жовтня 2021 р. № 1065 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1065-2021-%D0%BF#Text>
13. Про інформацію : Закон України від 2 жовтня 1992 року № 2657-XII (зі змінами) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#n94>
14. Про Національний реєстр викидів та перенесення забруднювачів: Закон України від 20 вересня 2022 року № 2614-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2614-20#Text>
15. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25 червня 1991 року № 1264-XII (зі змінами) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>
16. Про прийняття за основу проекту Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо державної системи моніторингу довкілля, інформації про стан довкілля (екологічної інформації) та інформаційного забезпечення управління у сфері довкілля: постанова Верховної Ради України від 16 листопада 2022 року № 2768-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-20#Text>
17. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року : Указ Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>
18. Стратегія біорізноманіття ЄС до 2030 року: Повернення природи у наше життя. Звернення Комісії до Європейського Парламенту, Ради, Європейського Економічно-Соціального Комітету та Комітету Регіонів (неофіційний адаптований переклад українською) / пер. з англ. О. Осипенко; ред. та адапт. А. Куземко та ін. Чернівці : Друк Арт, 2020. 36 с.
19. Охорона довкілля в угоді про асоціацію між Україною та ЄС: Доповідь Платформи громадянського суспільства Україна-ЄС Брюссель, 18 травня 2017 року [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.civic-synergy.org.ua/wp-content/uploads/2018/04/Dovkillia-Fin-6.pdf>
20. Довідник з екополітики. 2020. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/migration/ua/EnvPolicy_Directory1.pdf
21. Шаргородська А. Ф. Екологічна проблематика в сучасній українській журналістиці : Методичні вказівки та завдання для студентів третього курсу спеціальності «журналістика». Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2006. 48 с.
22. Як писати про екологію в нових медіа: матеріали Школи інноваційного екологічного репортажу. Львів: Інформаційне агентство «Варіанти», 2017. 52 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://varianty.lviv.ua/files/dron/Posibnyk-Eco-story-web-ed.pdf>
23. Directive 2003/4/EC of 28 January 2003 on public access to environmental information and repealing Council Directive 90/313/EEC [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32003L0004>
24. UNECE Convention on Access to Information, Public Participation in Decision-making and Access to Justice in Environmental Matters [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://unece.org/environment-policy/public-participation/aarhus-convention/introduction>
25. Беляков О. О. Комунікація як інструмент екологічної політики (на прикладі порівняльного досвіду України та Німеччини): Дис... к. філол. н.: 10.01.08 / КНУ імені Тараса Шевченка, Інститут журналістики. К., 1999. 183 с.
26. Олтаржевський Д. О. Висвітлення екологічної тематики на сторінках сучасної української преси (засади, проблематика, досвід, жанрові форми та мовностилістичні прийоми): Дис... канд. філол. наук: 10.01.08 / КНУ імені Тараса Шевченка, Інститут журналістики. К., 2004. 196 с.
27. Коновець О. Ф. Науково-просвітницька преса України ХІХ – першої третини ХХ ст. Історія. Теорія. Практика: Дис... д. і. н.: 07.00.10. К., 1994. 467 с.

28. Безверха З. А. Жанрові та лексико-стилістичні особливості матеріалів преси з проблем Чорнобильської аварії на ґрунті їх кваліметричного та семантичного аналізу: Дис... к. філол. н.: 10.01.08 / КНУ імені Тараса Шевченка, Інститут журналістики. К., 1997. 194 с.
29. Листопад О. Хто ж нам скаже всю екоправду? // Українська столиця. 2006. 15–21 верес. С. 22.
30. Беляков О. Вплив релігії на формування екологічної свідомості // Образ. – К., 2004. Вип. 5. С. 5–10.
31. Беляков О. О. Використання екологічної термінології у журналістських творах // Стиль і текст. К., 2002. Вип. 3. С. 165–173.
32. Беляков О. О. Паблік рилейшнз для довкілля // Наукові записки Інституту журналістики. 2002. Т. 9. С. 180–186.
33. Беляков О. О. Вплив процесу “Довкілля для Європи” на розвиток екологічної журналістики // EX PROFESSO: Зб. наук. пр. – Дніпропетровськ, 2001. Вип. 3. С. 90–95.
34. Беляков О. О. Проблеми екологічної освіти в підготовці журналістів // Вісник Київ. нац. ун-ту імені Тараса Шевченка. Сер.: Журналістика. 2001. Вип. 9. С. 45–48.
35. Беляков О. О. Сучасні проблеми розвитку екологічної журналістики в Україні // Культура народів Причорномор'я. Сімферополь, 2001. Вип. 22. С. 149–152.
36. Беляков О. О. Паблік рилейшнз, громадський маркетинг та проблеми охорони птахів // Птахи Азово-Чорноморського регіону на межі тисячоліть: Матер. міжнар. наук. конф., присвяченої 20-річчю Азово-Чорноморської орнітологічної робочої групи, Одеса, 10–14 лют. 2000 р. – О., 2000. – С. 67–68.
37. Беляков О. О. Інтеграція України до глобального інформаційного простору в контексті екологічної безпеки // Роль ЗМІ в процесах державотворення. К., 1998. С. 84–87.
38. Беляков О. О. Проблеми екологічної безпеки та інформації // Інформація в глобальному вимірі / За ред. А. З. Москаленка. К., 1998. С. 41–44.
39. Беляков О. О. Висвітлення проблем довкілля у спеціалізованій пресі // Українська журналістика-97. К., 1997. С. 35–39.
40. Беляков О. О. Екологічна та природоохоронна преса (спроба контент-аналізу) // Ракурс. К., 1993. № 6. С. 5–7.
41. Олтаржевський Д. О. Екологічна тематика на сторінках сучасної української преси // Вісн. Київ. нац. ун-ту імені Тараса Шевченка Сер.: Журналістика. 2001. Вип. 9. С. 38–39.
42. Олтаржевський Д. О. Екологічна тематика на сторінках українських інтернет-видань // Актуальні питання масової комунікації. К., 2002. Вип. 3. Ч. 2. С. 18–21.
43. Олтаржевський Д. О. Специфіка висвітлення екологічної тематики в офіційних виданнях на прикладі газети “Урядовий кур'єр” // Актуальні питання масової комунікації. К., 2003. Вип. 4. С. 28–32.
44. Особливості реалізації права на доступ до публічної інформації в умовах воєнного стану: Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (роз'яснення підготовлені за сприяння експерта з доступу до інформації О. Кабанова (ГО «Центр доступу до інформації»). URL: <https://ombudsman.gov.ua/storage/app/media/rozyasnennya-shchodododerzhannya-prava-na-dostup-do-informatsii-v-umovakh-voennogo-stanu13042022.docx>
45. Сек А. Журналістські екологічні розслідування. / [за ред. О. Кравченко]. Львів : Видавництво «Компанія “Манускрипт”», 2022. 32 с. Режим доступу : http://epl.org.ua/wp-content/uploads/2022/12/2941_EPL_Journalist_EBook.pdf
46. Харченко С.В., Шинкарук В.Д. Екологічна журналістика: міжнародний досвід та українські реалії // Міжнародний філологічний часопис. 2022. № 13 (1).
47. Харченко С.В., Шинкарук В.Д. Функціональні параметри екологічної комунікації // Міжнародний філологічний часопис. 2022. № 13 (2).
48. Мелешенко О. К. Висвітлення екологічної ситуації в Запоріжжі (на прикладі публікацій місцевої та центральної преси) // Журналістика. Преса. Телебачення. Радіо. К.: Либідь, 1992. С. 41–57.

49. Бугрим В. В. Чорнобильська аварія: її висвітлення неоднозначне // Журналіст України. 1989. № 4. С. 7–10.
50. Бугрим В. В. Журналістика екстремальних подій (Теор.-прикл. аспекти) // Журналістика. Преса, телебачення, радіо: Респуб. міжвід. наук. зб. К., 1990. № 22. С. 35–43.
51. Коновець О. Як посилити взаємодію вчених і журналістів у висвітленні еколого-енергетичних проблем // Журналіст України. 1989. № 7. С. 18–21.
52. Чорнобиль і преса: реалії взаємодії : Матеріали Першої Міжнародної науково-практичної конференції “Чорнобиль у засобах інформації”, Київ, 15–16 квіт. 1991 р. К.: Хрещатик, 1992. 80 с.
53. Популяризація науки в Україні: історія і сучасність / За ред. А. З. Москаленка, О. Ф. Коновця. К.: Хрещатик, 1992. 240 с.
54. Закусило Т. Сибірські річки потечуть до рота Середньої Азії // Україна молода. 2007. 12 черв.
55. Беляков О. О. Масова комунікація та екологічна політика: Моногр. К.: ВПЦ “Київський університет”, 2001. 149 с.
56. Comfort, S. E., & Blankenship, J. (2021). Curated journalism: A field theory approach to journalistic production by environmental non-governmental organizations. *Journalism*, 22(2), 501–518.
57. Directive 2003/4/EC of 28 January 2003 on public access to environmental information and repealing Council Directive 90/313/EEC [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32003L0004>
58. Figueroa, E. J. (2020). News organizations, ideology, and work routines: A multi-level analysis of environmental journalists. *Journalism*, 21(10), 1486–1501.
59. Gilbert, S., White, P. B., & Tallman, K. (2021). Information seeking behaviors of environmental journalists. *Journal of Librarianship and Information Science*.
60. Jamie Matthews & Einar Thorsen (eds), *Media, journalism and disaster communities*. Palgrave Macmillan; Springer: Cham, 2020; 262 pp.
61. Kristina Janét, Othello Richards & Asheley R. Landrum (2020) Headline Format Influences Evaluation of, but Not Engagement with, Environmental News, *Journalism Practice*, 16:1, 35-55.
62. Sachsman, D.B., & Valenti, J.M. (Eds.). (2020). *Routledge Handbook of Environmental Journalism* (1st ed.). Routledge.
63. Sofie Verkest (2021) Reflexivity and Negotiation in Collaborative Journalism on air Quality, *Journalism Studies*, 22:11, 1525-1545.
64. Terracina-Hartman, C. (2019). Love Your Mother: How One News Magazine Defined and Refined Environmental Journalism. *Journal of Magazine Media*. 19 (1), 44-74.
65. Медіаплатформа «Екополітика» (<https://ecopolitic.com.ua/ua/>),
66. Центр екологічних ініціатив «Екодія» (<https://ecoaction.org.ua/>),
67. «GreenPost» (<https://greenpost.ua/>),
68. «Екологія промислового краю» (<https://ecoindustry.pro/>),
69. «Хмарочос» (<https://hmarochos.kiev.ua/>),
70. National Centers for Environmental Information (<https://www.ncei.noaa.gov/>),
71. «ЕкоСистема» (<https://eco.gov.ua/>).
72. Ресурсно-аналітичний центр "Суспільство і довкілля" <https://www.rac.org.ua/>
73. Медіа, що пишуть (і) про екотеми: чому це важливо <https://www.thelede.media/istorii/2020/07/31/1974/>